09/01/2020

Μη κατανοητή και πρωτοφανής η πρωτοβουλία του Πατρ. Ιεροσολύμων

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Ως μη κατανοητή και πρωτοφανή στην Εκκλησιαστική ιστορία χαρακτηρίζει την πρωτοβουλία του Πατριάρχη Ιεροσολύμων για σύγκληση Πανορθοδόξης Συνόδου ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος ενώ εκ παραλλήλου επισημαίνει ότι οι Πανορθόδοξες Συνάξεις συγκαλούνται μόνο από τον εκάστοτε Οικουμενικό Πατριάρχη, άλλωστε είναι ένα από τα προνόμιά του.

Στη συνέχεια ο κ.κ. Βαρθολομαίος απευθύνει το κρίσιμο ερώτημα τί θετικό θα προκύψει από μία Σύναξη Προκαθημένων που θα είναι όλοι απροετοίμαστοι;

Αναλυτικότερα ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρει, “Μακαριώτατε καί Ἁγιώτατε Πατριάρχα Ἱεροσολύμων καί πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καί περιπόθητε ἀδελφέ καί συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Θεόφιλε, τήν Ὑμετέραν γερασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐλάβομεν καί μετ’ ἐκπλήξεως οὐ μικρᾶς ἀνέγνωμεν τό ἀπό 11ης Δεκεμβρίου 2019 Γράμμα τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, δι’ οὗ καλεῖτε τήν ἡμετέραν Μετριότητα εἰς συνάντησιν τῶν Ὀρθοδόξων Προκαθημένων ἐν τόπῳ τῆς Ὑμετέρας δικαιοδοσίας πρός διαβούλευσιν «διά τήν διατήρησιν τῆς μεταξύ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Εὐχαριστιακῆς ἑνότητος». Τήν ἔκπληξιν, ἵνα μή εἴπωμεν τήν κατάπληξιν ἡμῶν, ἐκ τοῦ ὡς ἄνω Γράμματος τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος προκαλοῦν αἱ ἀκόλουθοι

παρατηρήσεις:

Ἐν πρώτοις ἐκπλησσόμεθα οὐχί εὐχαρίστως ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι διά πρώτην φοράν εἰς τήν μακραίωνα ἱστορίαν τῶν δύο ἡμετέρων Πατριαρχείων τό ὀρθῶς ἐπιγραφόμενον «Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων» ἀλληλογραφεῖ μετά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς γλῶσσαν ξένην πρός τήν μητρικήν ἡμῶν τοιαύτην, ὡς ἐάν ἔπαυσεν αἴφνης νά αἰσθάνηται τοῦτο ὅμαιμον καί ἀνῆκον μεθ΄ ἡμῶν εἰς τό αὐτό ἱστορικόν καί μαρτυρικόν Γένος, εἰς τό ὁποῖον μάλιστα ἡ Θεία Πρόνοια ἀπό αἰώνων ἐνεπιστεύθη τήν φύλαξιν τῶν ἱερῶν Προσκυνημάτων τῆς Ἁγίας Γῆς διά τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ὑμῶν Ἀδελφότητος. Ξενίζει μεγάλως ἡ τοιαύτη στάσις καί ἐνέργεια Ὑμῶν πάντας ὅσοι γνωρίζουν τούς ἀγῶνας τῶν ἀοιδίμων Προκατόχων τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, οἵτινες ἀντέστησαν σθεναρῶς κατά τῶν γνωστῶν ἐκ τῆς Ἱστορίας προσπαθειῶν διεισδύσεως εἰς τούς Ἁγίους Τόπους ξένων πρός τό ἡμέτερον Γένος δυνάμεων. Τί, ἆραγε, ὡδήγησε τήν Ὑμετέραν Μακαριότητα εἰς τήν οὕτω οὐχί τιμητικήν δι’ ἡμᾶς ἀποστολήν ἐγκυκλίου Γράμματος εἰς τήν Ἀγγλικήν ἀντί τοῦ ἀπό αἰώνων καθιερωμένου τρόπου ἀλληλογραφίας μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν;

Δεύτερον, μετά δυσκολίας κατανοοῦμεν τήν πρωτοφανῆ εἰς τήν ἱστορίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνάληψιν ὑφ’ Ὑμῶν πρωτοβουλίας πρός σύγκλησιν Πανορθοδόξου Συνάξεως. Περιττόν νά ὑπομνήσωμεν Ὑμῖν τήν θέσιν, τήν ὁποίαν κατέχει τό Ὑμέτερον Πατριαρχεῖον εἰς τήν τάξιν τῶν Διπτύχων τῆς Ἁγιωτάτης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς καί τό γεγονός ὅτι, κατά τήν κανονικήν τάξιν, ἥτις ἀνέκαθεν καί μέχρι προσφάτως ἐγένετο ὑφ’ ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν σεβαστή, αἱ Πανορθόδοξοι Συνάξεις τῶν Προκαθημένων συγκαλοῦνται πάντοτε ὑπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅστις καί προεδρεύει αὐτῶν. Ποίου εἴδους ἑνότητα θέλει ὑπηρετήσει ἡ Ὑμετέρα πρωτοβουλία, ἐάν ἀπουσιάζῃ ἐκ τῆς προτεινομένης ὑφ’ Ὑμῶν Συνάξεως ὁ Πρῶτος τῇ τάξει τῶν Ὀρθοδόξων Προκαθημένων; Καί ποῖον νόημα θά εἶχε μία Σύναξις Προκαθημένων, κατά τήν ὁποίαν δέν θά ἦτο δυνατή ἡ τέλεσις ἀπό κοινοῦ τῆς Θείας Λειτουργίας, διότι εἷς ἐξ αὐτῶν διέκοψε τήν Εὐχαριστιακήν κοινωνίαν μετά τινων ἐξ αὐτῶν; Ἡ τυχόν πραγματοποίησις τῆς πρωτοβουλίας Ὑμῶν ταύτης θέλει καταδείξει τοῖς πᾶσι, φίλοις τε καί ἐχθροῖς, ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία δέν ἀποτελεῖ ὀργανικήν ἑνότητα, καί ἔχει περιπέσει εἰς τήν κατάστασιν ὁμοσπονδίας, ἤ καί, ἔτι χεῖρον, συνομοσπονδίας Ἐκκλησιῶν προτεσταντικοῦ τύπου. Ἡ εὐθύνη τήν ὁποίαν ἐπωμίζεται ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης διά τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης πρωτοβουλίας Αὐτῆς, εἶναι πελωρία ἔναντι τῆς Ἱστορίας, καί εἰλικρινῶς ἀποροῦμεν πῶς ἀπεφάσισεν Αὕτη νά ἀναλάβῃ αὐτήν, καί δή κατά τούς κρισίμους τούτους καιρούς.

Τρίτον, ἀπορίαν προκαλεῖ εἰς ἡμᾶς ἡ ἐπίκλησις, ὡς σκοποῦ τῆς προτεινομένης ὑφ’

Ὑμῶν Συνάξεως, τῆς «διαφυλάξεως τῆς Εὐχαριστιακῆς κοινωνίας ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ». Ἀλλ’ ἡ Εὐχαριστιακή κοινωνία ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ οὐδέποτε διεκόπη εἰ μή ὑπό μιᾶς καί μόνον Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καί τοῦτο μονομερῶς, πασῶν τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διατηρουσῶν τήν πρός αὐτήν καί μετ’ ἀλλήλων Εὐχαριστιακήν κοινωνίαν. Πρός τήν Ἐκκλησίαν ταύτην, συνεπῶς, δέον νά κατευθυνθῇ οἱαδήποτε προσπάθεια ἐπανόδου εἰς τήν Εὐχαριστιακήν κοινωνίαν, καί οὐχί πρός τάς λοιπάς Ἐκκλησίας.

Πρός τούτοις, διερωτᾶταί τις ποῖον θετικόν ἀποτέλεσμα θά ἠδύνατο νά ἔχῃ μία συνάντησις Προκαθημένων, ἔστω καί ἄτυπος, ἄνευ προετοιμασίας τινός. Οὐδέποτε, μηδέ παρά τοῖς κοσμικοῖς, ἐπεχειρήθη συνάντησίς τις ἡγετῶν ἄνευ προετοιμασίας, ἵνα μή ἀχθῇ αὕτη εἰς ἀποτυχίαν βλαπτικήν διά τόν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν. Μία τοιαύτη ἀπροετοίμαστος συνάντησις οὐχί μόνον δέν θά ὠφέλει, ἀλλά καί θά ἔβλαπτε μεγάλως τήν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Ὑπό τάς συνθήκας ταύτας ἡ τοιαύτη συνάντησις θά ὑπέκρυπτεν ἄλλα κίνητρα καί θά ἐξυπηρέτει ἄλλους σκοπούς πλήν ἐκείνου τῆς ἑνότητος τῆς Ἐκκλησίας, τήν ὁποίαν ἑνότητα καί θά ἔπληττεν, ἴσως, ἀνεπανορθώτως.

Κατόπιν τούτων, τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, ἀναλογιζόμενον τήν εὐθύνην αὐτοῦ, ὡς Πρωτοθρόνου ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, διά τήν διαφύλαξιν τῆς κανονικῆς τάξεως, ὡς καί τάς σοβαράς συνεπείας διά τήν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας, τάς ὁποίας θά εἶχεν ἡ τυχόν, παρά τήν κανονικήν ταύτην τάξιν καί παράδοσιν, πραγματοποίησις τῆς προτεινομένης ὑπό τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος συναντήσεως τῶν Προκαθημένων, καλεῖ Αὐτήν ἀδελφικῶς ὅπως μή ἐμμείνῃ εἰς τήν πρωτοβουλίαν Αὐτῆς ταύτην, ὑπηρετοῦσα, ἀνεπιγνώστως ἴσως, ἀλλοτρίους σκοπούς ἀπό αἰώνων ὑπονομεύοντας τόν πανίερον Οἰκουμενικόν Θρόνον, καί ἀναλαμβάνουσα οὕτως ἱστορικοῦ μεγέθους εὐθύνας διά τάς συνεπείας, τάς ὁποίας θά εἶχεν ἡ ἐνέργεια αὕτη διά τήν Ἐκκλησίαν καί τό Γένος.

Ἐπί δέ τούτοις, περιπτυσσόμενοι καί αὖθις τήν Ὑμετέραν Μακαριότητα φιλήματι ἁγίῳ, διατελοῦμεν μετά τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καί ἐξιδιασμένης τιμῆς.

,βιθ’ Δεκεμβρίου κς΄
Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός

Ἀριθμ. Πρωτ. 900

Μακαριώτατε καὶ Ἁγιώτατε Πατριάρχα Ἱεροσολύμων καὶ πάσης Παλαιστίνης, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητέ καὶ περιπόθητε ἀδελφέ καὶ συλλειτουργέ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Θεόφιλε, τὴν Ὑμετέραν γερασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐλάβομεν καὶ μετ' ἐκπλήξεως οὐ μικρᾶς ἀνέγνωμεν τό ἀπό 11ης Δεκεμβρίου 2019 Γράμμα τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, δι' οὗ καλεῖτε τήν ἡμετέραν Μετριότητα εἰς συνάντησιν τῶν Ὀρθοδόξων Προκαθημένων ἐν τόπῳ τῆς Ὑμετέρας δικαιοδοσίας πρός διαβούλευσιν «διά τήν διατήρησιν τῆς μεταξύ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν Εὐχαριστιακῆς ἑνότητος». Τήν ἔκπληξιν, ἵνα μή εἴπωμεν τήν κατάπληξιν ἡμῶν, ἐκ τοῦ ὡς ἄνω Γράμματος τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος προκαλοῦν αἱ ἀκόλουθοι παρατηρήσεις:

Ἐν πρώτοις ἐκπλησσόμεθα οὐχί εὐχαρίστως ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι διά πρώτην φοράν εἰς τήν μακραίωνα ἱστορίαν τῶν δύο ἡμετέρων Πατριαρχείων τό ὀρθῶς ἐπιγραφόμενον «Ἑλληνορθόδοξον Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων» ἀλληλογραφεῖ μετά τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἰς γλῶσσαν ξένην πρός τήν μητρικήν ἡμῶν τοιαύτην, ὡς ἐάν ἔπαυσεν αἴφνης νά αἰσθάνηται τοῦτο ὁμαιμον καί ἀνῆκον μεθ' ἡμῶν εἰς τό αὐτό ἱστορικόν καί μαρτυρικόν Γένος, εἰς τό ὁποῖον μάλιστα ἡ Θεία Πρόνοια ἀπό αἰώνων ἐνεπιστεύθη τήν φύλαξιν τῶν ἱερῶν Προσκυνημάτων τῆς Ἁγίας Γῆς διά τῆς Ἁγιοταφιτικῆς Ὑμῶν Ἀδελφότητος. Ξενίζει μεγάλως ἡ τοιαύτη στάσις καί ἐνέργεια Ὑμῶν πάντας ὅσοι γνωρίζουν τούς ἀγῶνας τῶν ἀοιδίμων Προκατόχων τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος, οἵτινες ἀντέστησαν σθεναρῶς κατά τῶν γνωστῶν ἐκ τῆς Ἱστορίας προσπαθειῶν διεισδύσεως εἰς τούς Ἁγίους Τόπους ξένων πρός τό ἡμέτερον Γένος δυνάμεων. Τί, ἄραγε, ὠδήγησε τήν Ὑμετέραν Μακαριότητα εἰς τήν οὕτω οὐχί τιμητικήν δι' ἡμᾶς ἀποστολήν ἐγκυκλίου Γράμματος εἰς τήν Ἀγγλικήν ἀντί τοῦ ἀπό αἰώνων καθιερωμένου τρόπου ἀλληλογραφίας μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν ἡμῶν;

Δεύτερον, μετά δυσκολίας κατανοοῦμεν τήν πρωτοφανῆ εἰς τήν ἱστορίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνάληψιν ὑφ' Ὑμῶν πρωτοβουλίας πρός σύγκλησιν Πανορθοδόξου Συνάξεως. Περιττόν νά ὑπομνήσωμεν Ὑμῖν τήν θέσιν, τήν ὁποίαν κατέχει τό Ὑμέτερον Πατριαρχεῖον εἰς τήν τάξιν τῶν Διπτύχων τῆς Ἁγιωπάτης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὡς καί τό γεγονός ὅτι, κατά τήν κανονικήν τάξιν, ἤτις ἀνέκαθεν καί μέχρι προσφάτως ἐγένετο ὑφ' ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν σεβαστή, αἱ Πανορθόδοξοι Συνάξεις τῶν Προκαθημένων συγκαλοῦνται πάντοτε ὑπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὅστις καί προεδρεύει αὐτῶν. Ποίου εἴδους ἑνότητα θέλει ὑπηρετήσει ἡ Ὑμετέρα πρωτοβουλία, ἐάν ἀπουσιάζῃ ἐκ τῆς προτεινομένης ὑφ' Ὑμῶν Συνάξεως ὁ Πρῶτος τῇ τάξει τῶν Ὀρθοδόξων Προκαθημένων; Καί ποῖον νόημα θά εἶχε μία Σύναξις

Προκαθημένων, κατά τήν ὁποίαν δέν θά ἦτο δυνατή ἡ τέλεσις ἀπό κοινοῦ τῆς Θείας Λειτουργίας, διότι εἷς ἐξ αὐτῶν διέκοψε τήν Εὐχαριστιακήν κοινωνίαν μετά τινων ἐξ αὐτῶν; Ἡ τυχόν πραγματοποίησις τῆς πρωτοβουλίας Ὑμῶν ταύτης θέλει καταδείξει τοῖς πᾶσι, φίλοις τε καί ἐχθροῖς, ὅτι ἡ Ὀρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία δέν ἀποτελεῖ ὀργανικήν ἑνότητα, καί ἔχει περιπέσει εἰς τήν κατάστασιν ὁμοσπονδίας, ἤ καί, ἔτι χεῖρον, συνομοσπονδίας Ἐκκλησιῶν προτεσταντικοῦ τύπου. Ἡ εὐθύνη τήν ὁποίαν ἐπωμίζεται ἡ Ὑμετέρα Μακαριότης διά τῆς πρωτοφανοῦς ταύτης πρωτοβουλίας Αὐτῆς, εἶναι πελωρία ἐναντι τῆς Ἱστορίας, καί εἰλικρινῶς ἀποροῦμεν πῶς ἀπεφάσισεν Αὕτη νά ἀναλάβῃ αὐτήν, καί δή κατά τούς κρισίμους τούτους καιρούς.

Τρίτον, ἀπορίαν προκαλεῖ εἰς ἡμᾶς ἡ ἐπίκλησις, ὡς σκοποῦ τῆς προτεινομένης ὑφ' Ὑμῶν Συνάξεως, τῆς «διαφυλάξεως τῆς Εὐχαριστιακῆς κοινωνίας ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ». Ἀλλ' ἡ Εὐχαριστιακή κοινωνία ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ οὐδέποτε διεκόπη εἰ μή ὑπό μιᾶς καί μόνον Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, καί τοῦτο μονομερῶς, πασῶν τῶν λοιπῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διατηρουσῶν τήν πρός αὐτήν καί μετ' ἀλλήλων Εὐχαριστιακήν κοινωνίαν. Πρός τήν Ἐκκλησίαν ταύτην, συνεπῶς, δέον νά κατευθυνθῇ οἱαδήποτε προσπάθεια ἐπανόδου εἰς τήν Εὐχαριστιακήν κοινωνίαν, καί οὐχί πρός τάς λοιπάς Ἐκκλησίας.

Πρός τούτοις, διερωτᾶταί τις ποῖον θετικόν ἀποτέλεσμα θά ἠδύνατο νά ἔχῃ μία συνάντησις Προκαθημένων, ἔστω καί ἄτυπος, ἄνευ προετοιμασίας τινός. Οὐδέποτε, μηδέ παρά τοῖς κοσμικοῖς, ἐπεχειρήθη συνάντησίς τις ἡγετῶν ἄνευ προετοιμασίας, ἵνα μή ἀχθῇ αὕτη εἰς ἀποτυχίαν βλαπτικήν διά τόν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν. Μία τοιαύτη ἀπροετοίμαστος συνάντησις οὐχί μόνον δέν θά ὠφέλει, ἀλλά καί θά ἔβλαπτε μεγάλως τήν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν. Ὑπό τάς συνθήκας ταύτας ἡ τοιαύτη συνάντησις θά ὑπέκρυπτεν ἄλλα κίνητρα καί θά ἐξυπηρέτει ἄλλους σκοπούς πλήν ἐκείνου τῆς ἑνότητος τῆς Ἐκκλησίας, τήν ὁποίαν ἑνότητα καί θά ἐπληττεν, ἴσως, ἀνεπανορθώτως.

Κατόπιν τούτων, τό Οἰκουμενικόν Πατριαρχεῖον, ἀναλογιζόμενον τήν εὐθύνην αὐτοῦ, ὡς Πρωτοθρόνου ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, διά τήν διαφύλαξιν τῆς κανονικῆς τάξεως, ὡς καί τάς σοβαράς συνεπείας διά τήν ἑνότητα τῆς Ἐκκλησίας, τάς ὁποίας θά εἶχεν ἡ τυχόν, παρά τήν κανονικήν ταύτην τάξιν καί παράδοσιν, πραγματοποίησις τῆς προτεινομένης ὑπό τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος συναντήσεως τῶν Προκαθημένων, καλεῖ Αὐτήν ἀδελφικῶς ὅπως μή ἐμμείνῃ εἰς τήν πρωτοβουλίαν Αὐτῆς ταύτην, ὑπηρετοῦσα, ἀνεπιγνώστως ἴσως, ἀλλοτρίους σκοπούς ἀπό αἰώνων ὑπονομεύοντας τόν πανίερον Οἰκουμενικόν Θρόνον, καί ἀναλαμβάνουσα οὕτως ἱστορικοῦ μεγέθους εὐθύνας διά τάς συνεπείας, τάς ὁποίας θά εἶχεν ἡ ἐνέργεια αὕτη διά τήν Ἐκκλησίαν καί τό Γένος.

Ἐπί δέ τούτοις, περιπτυσσόμενοι καί αὖθις τήν Ὑμετέραν Μακαριότητα φιλήματι ἁγίῳ, διατελοῦμεν μετά τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καί ἐξιδιασμένης τιμῆς.

ἐν βιθ΄ Δεκεμβρίου κς΄

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Μακαριότητος

ἀγαπητός ἐν Χριστῷ ἀδελφός

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος